

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD	PESEL
<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

*miejsce
na naklejkę*

EGZAMIN MATURALNY Z HISTORII MUZYKI POZIOM ROZSZERZONY

DATA: **23 maja 2019 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**

CZAS PRACY: **180 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 22 strony (zadania 1–21),
Przykłady nutowe do wybranych zadań oraz płytę z nagraniami.
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Do wybranych zadań dołączone są przykłady dźwiękowe nagrane kolejno
na płycie. Zadania te oznaczone są w arkuszu znakiem . Kolejność
nagrań zamieszczono na 2 stronie.
3. Przykłady nutowe do wybranych zadań, oznaczonych znakiem , znajdują
się w *Przykładach nutowych do wybranych zadań*. Przed zapoznaniem się
z nagraniami i zapisem nutowym przeczytaj uważnie treść poleceń.
4. Rozwiązania zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym
tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL
i przyklej naklejkę z kodem.
9. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

MHM-R1_1P-192

NOWA FORMUŁA

WYKAZ PRZYKŁADÓW DŹWIĘKOWYCH

Zadanie 5. – Ścieżka 1.

Zadanie 7. – Ścieżka 2.

Zadanie 9. – Ścieżka 3.

Zadanie 10.2. – Ścieżka 4.

Zadanie 11.2. – Ścieżka 5.

Zadanie 13.

Przykład 1. – Ścieżka 6.

Przykład 2. – Ścieżka 7.

Przykład 3. – Ścieżka 8.

Zadanie 15.

Przykład 1. – Ścieżka 9.

Przykład 2. – Ścieżka 10.

Przykład 3. – Ścieżka 11.

Zadanie 1. (0–2)

Przeczytaj poniższe cytaty.

Cytat 1.

Od kiedy pytano, czy muzyka prowadzi ku wszystkim cnotom, czy tylko ku niektórym, powiadają, iż muzyk Damon był zdania, że prowadzi ona ku niemal wszystkim: miał on rzeczywiście powiedzieć, iż chłopiec, który śpiewa i gra na kitarze, powinien wykazać się nie tylko odwagą i mądrością, lecz także poczuciem sprawiedliwości.

Filodemos, *De musica*, [w:] E. Fubini, *Historia estetyki muzycznej*, przekł. Z. Skowron, Kraków 1997.

Cytat 2.

Tak więc bogowie dzień cały, dopóki słońce nie zaszło,
Biesiadowali. Niczego nie brakowało dla duszy –
Ani formingi uroczej, którą miał w rękach Apollon,
Ani pięknymi głosami pieśni przez Muzy śpiewanych.

Homer, *Iliada*, [w:] E. Fubini, *Historia estetyki muzycznej*, przekł. Z. Skowron, Kraków 1997.

Wskaż funkcję muzyki w świecie antycznym, opisaną w każdym z cytatów.

Cytat 1.

Funkcja: .....

Cytat 2.

Funkcja: .....

Zadanie 2. (0–1)

Codex Manesse jest bogato ilustrowanym zbiorem średniowiecznej poezji niemieckiej. Jej autorami byli szlachtetnie urodzeni muzycy i poeci, nazywani minnesingerami. Przyjrzyj się zamieszczonej obok ilustracji pochodzącej z tego zbioru.

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Pieśniarska twórczość minnesingerów była kontynuacją twórczości trubadurów.	P	F
2.	Richard Strauss poświęcił jedną ze swych oper legendarnemu minnesingerowi Tannhäuserowi.	P	F
3.	Instrumentem smyczkowym, na którym gra postać przedstawiona na ilustracji, jest fidel.	P	F

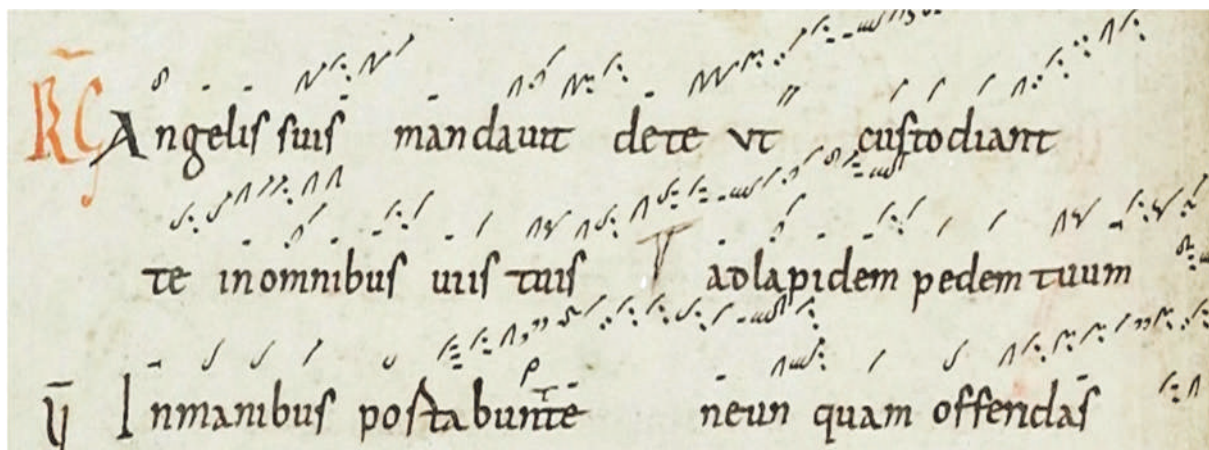

www.digi.ub.uni-heidelberg.de

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	1.	2.
	Maks. liczba pkt	2	1
	Uzyskana liczba pkt		

Zadanie 3.

Historia nowożytnej notacji muzycznej sięga IX wieku. Zaprezentowana ilustracja przedstawia jeden z początkowych etapów zapisu muzycznego.

www.liturgia.pl

Zadanie 3.1. (0–1)

Podaj nazwę rodzaju notacji muzycznej przedstawionej na ilustracji.

Nazwa notacji: .....

Zadanie 3.2. (0–1)

Wymień dwa elementy dzieła muzycznego, których powyższa notacja nie precyzuje ściśle (nie określa w sposób wymierny).

.....

Zadanie 3.3. (0–1)

Notacja menzuralna była ostatnim etapem doskonalenia zapisu muzyki w okresie średniowiecza.

Wymień jeden element dzieła muzycznego, który w tej notacji został poddany menzurze.

Element dzieła muzycznego: .....

Zadanie 4. (0–1)

Uzupełnij podany niżej tekst. Wpisz w puste pola odpowiednie nazwy form muzyki instrumentalnej (w każdym polu po jednej nazwie).

Powstanie i rozwój samodzielnej muzyki instrumentalnej to ważne osiągnięcie kultury muzycznej renesansu. Obok form swobodnych, takich jak preludia, wariacje i tańce, komponowano również instrumentalne formy wzorowane na renesansowej polifonii wokalnej. Początkowo były to proste transkrypcje utworów wokalnych na instrumenty. W ten sposób z motetu powstał ....., a chanson była prototypem ..... instrumentalnej.

Zadanie 5. ♪

Zapoznaj się z fragmentem nagrania i zapisu nutowego madrygału Gesualda da Venosy – jednego z przedstawicieli manieryzmu w muzyce włoskiej schyłku XVI wieku.

A - sciu - ga - te i be-glioc-chi, i be-glioc-chi, Deh, cor
A - sciu - ga - te i be-glioc-chi, i be-glioc-chi, Deh, cor
A - sciu - ga - te i be-glioc-chi, i be-glioc-chi, Deh,
A - sciu - ga - te i be-glioc-chi, i be-glioc-chi, Deh, cor
A - sciu - ga - te i be-glioc-chi, i be-glioc-chi,
5
mio, non, non pian - ge - te
mio, non, non pian - ge - te, deh, cor mio, non, non pian - ge - te
cor mio, non pian - ge - te, deh, cor mio, non, non pian - ge - te
mio, non pian - ge - te, deh, cor mio, non pian - ge - te
Deh, cor mio, non pian - ge - te

Tłumaczenie dwóch początkowych wersów utworu:

*Asciugate i begli occhi, i begli occhi.
Deh, cor mio, non piangete [...]*

Osusz swoje piękne oczy, piękne oczy.
Och, moja droga, nie płacz [...]

tl. własne

Zadanie 5.1. (0–1)

Wymień dwie cechy utworu Gesualda da Venosy, które świadczą o tym, że jest to renesansowy madrygał.

1. ....

2. ....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	3.1.	3.2.	3.3.	4.	5.1.
	Maks. liczba pkt		1	1	1	1
Uzyskana liczba pkt						

Zadanie 5.2. (0–1)

Na podstawie analizy przedstawionego fragmentu utworu Gesualda da Venosy wskaż cechę języka harmonicznego, która świadczy o tym, że utwór reprezentuje nurt manierystyczny.

Cecha języka harmonicznego: .....

Zadanie 6. (0–1)

Holenderski malarz Johannes Vermeer (1632–1675) często portretował muzykujące postaci. Przyjrzyj się zamieszczonej obok reprodukcji obrazu tego malarza, a następnie wykonaj polecenie.

Podaj nazwę instrumentu przedstawionego na ilustracji oraz nazwę grupy instrumentów, do której on należy.

Nazwa instrumentu: .....

Nazwa grupy: .....

.....

www.everypainterpaintshimself.com

Zadanie 7. 🎧 🎵

Zapoznaj się z nagraniem i zapisem nutowym fragmentu pierwszej części *V Koncertu brandenburskiego* BWV 1050 Johanna Sebastiana Bacha. Zapis nutowy utworu znajduje się w dołączonych *Przykładach nutowych do wybranych zadań*.

Zadanie 7.1. (0–1)

Wymień nazwy wszystkich instrumentów grupy koncertującej (*concertino*) w tym utworze.

.....

Zadanie 7.2. (0–1)

Napisz nazwę techniki kompozytorskiej, którą zastosował Bach w tym koncercie.

Nazwa techniki: .....

Zadanie 7.3. (0–1)

Wymień dwie różne funkcje klawesynu w przedstawionym fragmencie koncertu Johanna Sebastiana Bacha.

Funkcja 1.: .....

Funkcja 2.: .....

Zadanie 8. (0–1)

Do nazw szkół wczesnoklasycznych (oznaczonych 1.–3.) przyporządkuj po jednym nazwisku kompozytora (wybranych spośród A–D), który działał w danej szkole.

1. szkoła berlińska	A. Georg Christoph Wagenseil
2. szkoła starowiedeńska	B. Johann Christian Bach
3. szkoła mannheimska	C. Carl Philipp Emanuel Bach
	D. Johann Stamitz

1.		2.		3.	
----	--	----	--	----	--

Zadanie 9. ♪ ♫

Zapoznaj się z nagraniem i zapisem nutowym fragmentu ekspozycji I części *Kwartetu Es-dur* op. 74 Ludwiga van Beethovena. Ten kwartet ma przydomek *Harfowy*. Zapis nutowy fragmentu utworu znajduje się w dołączonych *Przykładach nutowych do wybranych zadań*.

Zadanie 9.1. (0–1)

Zapisz numery taktów tego fragmentu ekspozycji, któremu kwartet zawdzięcza swój przydomek.

.....

Zadanie 9.2. (0–1)

Podaj włoską nazwę techniki artykulacji, jaką zastosował kompozytor, żeby zbliżyć brzmienie instrumentów smyczkowych do brzmienia harfy. Wyjaśnij, na czym ta technika polega.

Nazwa techniki artykulacji: .....

Wyjaśnienie: .....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	5.2.	6.	7.1.	7.2.	7.3.	8.	9.1.	9.2.
	Maks. liczba pkt	1	1	1	1	1	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt								

Zadanie 10.

Symfonia fantastyczna Hectora Berlioza odegrała dużą rolę w rozwoju symfonii romantycznej.

Zadanie 10.1. (0–2)

Uzupełnij podany niżej tekst. Wpisz kolejno w puste pola odpowiednie informacje dotyczące utworu.

W 1830 roku Hector Berlioz przedstawił w Paryżu *Symfonię fantastyczną*, pierwszą w historii symfonię ..... . O takim charakterze tego dzieła świadczy tytuł *Symfonia fantastyczna* z podtytułem *Epizod z życia artysty*, a także tytuły poszczególnych części, np. (podaj tytuł jednej części – pominięć część finałową) .....

W finałowej części, pod tytułem ....., Berlioz zastosował temat średniowiecznej sekwencji (podaj tytuł)..... w celu stworzenia nastroju grozy.

Zadanie 10.2. (0–1) 🎧

Zapoznaj się z nagraniem fragmentu II części *Symfonii fantastycznej* Hectora Berlioza.

Podaj nazwę instrumentu, który po raz pierwszy pojawił się w partyturze symfonii, oraz nazwę tańca, który został poddany stylizacji.

Nazwa instrumentu: .....

Nazwa tańca: .....

Zadanie 11.

Ilustracja obok przedstawia okładkę wydanej w Roku Chopinowskim płyty *Chopin na 5 kontynentach*. Płyta zawiera nagrania utworów Fryderyka Chopina w aranżacjach nawiązujących do muzyki różnych kultur. Autorami aranżacji są Maria Pomianowska i członkowie jej zespołu.

www.folk24.pl

Zadanie 11.1. (0–1)

Przyjrzyj się prezentowanej ilustracji i wymień dwa elementy, za pomocą których projektanci okładki wyrazili ideę uniwersalizmu muzyki Chopina.

Element 1.: .....

Element 2.: .....

Zadanie 11.2. (0–1)

Zapoznaj się z nagraniem utworu *Chopin w Andaluzji*, który jest aranżacją chopinowskiego *Walca cis-moll* op. 64 nr 2. Ten utwór pochodzi z płyty *Chopin na 5 kontynentach*.

Wymień dwa elementy aranżacji, dzięki którym walc Chopina został zaprezentowany w stylu flamenco.

Element 1.: .....

Element 2.: .....

Zadanie 12. (0–1)

Poemat symfoniczny był ważnym gatunkiem w twórczości kompozytorów drugiej połowy XIX wieku. Poniżej wymieniono kilka tytułów poematów symfonicznych.

Weltawa

Szeherazada

Finlandia

Hungaria

Dyl Sowizdrzał

Przyporządkuj tytuły poematów symfonicznych ich autorom – obok nazwisk kompozytorów wpisz po jednym tytule poematu, wybranym spośród zapisanych powyżej.

1. Jean Sibelius – .....

2. Bedřich Smetana – .....

3. Mikołaj Rimski-Korsakow – .....

Zadanie 13. (0–2)

Zapoznaj się z nagraniami trzech fragmentów *Magnificatów* kompozytorów z różnych epok.

Uzupełnij poniższą tabelę. Przy nazwisku kompozytora wpisz numer (1.–3.) przykładu muzycznego (zapowiedzianego w nagraniach) oraz nazwę epoki, z której utwór pochodzi.

Kompozytor	Numer przykładu	Nazwa epoki
Mikołaj Zieleński		
Mikołaj z Radomia		
Arvo Pärt		

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	10.1.	10.2.	11.1.	11.2.	12.	13.
	Maks. liczba pkt	2	1	1	1	1	2
	Uzyskana liczba pkt						

Zadanie 14. ♪

Zapoznaj się z zapisem nutowym początkowego fragmentu trzeciej części *I Kwartetu smyczkowego* op. 37 Karola Szymanowskiego. Zapis nutowy utworu znajduje się w dołączonych *Przykładach nutowych do wybranych zadań*.

Zadanie 14.1. (0–1)

Nazwij zjawisko harmoniczne zastosowane przez kompozytora w prezentowanym fragmencie.

.....

Zadanie 14.2. (0–1)

Określ rodzaj faktury zastosowanej w taktach 8–26 oraz 43–47.

.....

Zadanie 15. (0–3) 🎧

Folklor był dla kompozytorów romantycznych ważnym źródłem inspiracji. Stylizacje ludowych pieśni i tańców znalazły miejsce w różnych gatunkach muzycznych. Często wprowadzane były do partytur operowych, by wyeksponować narodowy charakter spektakli.

Zapoznaj się z nagraniami trzech fragmentów utworów zaczerpniętych z przedstawień operowych drugiej połowy XIX w.

Zapisz nazwy tańców, które są podstawą stylizacji muzycznej wysłuchanego utworu. Przy nazwie każdego tańca podaj kraj jego pochodzenia.

Przykład 1.

Nazwa tańca: ....., kraj pochodzenia: .....

Przykład 2.

Nazwa tańca: ....., kraj pochodzenia: .....

Przykład 3.

Nazwa tańca: ....., kraj pochodzenia: .....

Zadanie 16. (0–1)

Cytowana poniżej wypowiedź Witolda Rudzińskiego opisuje utwór reprezentatywny dla nurtu neoklasycznego. Kompozycja powstała w 1930 roku, gdy Bostońska Orkiestra Symfoniczna, prowadzona przez Sergiusza Kusewickiego, obchodziła 50-lecie istnienia.

Wspaniała ta muzyka jest napisana na chór i orkiestrę o nietypowym składzie. Instrumenty są obsadzone chórmi [...]. Z perkusji pojawiają się kotły i wielki bęben; osobiwością są dwa fortepiany, traktowane niemal perkusyjnie. Ze smyczków – tylko wiolonczele i kontrabasy [...]. Dzięki temu układowi kompozytor osiąga surowe brzmienie [...].

Wybrane fragmenty psalmów w pierwszej części akcentują moment skruchy [...]. Arcydzieło surowego kontrapunktu zawiera w części drugiej podwójną fugę [...].

W obszernym finale wstępne *Alleluja* tworzy rodzaj motta, które powraca w węzłowych momentach tej muzyki.

Witold Rudziński, *Muzyka naszego stulecia*, Warszawa 1995.

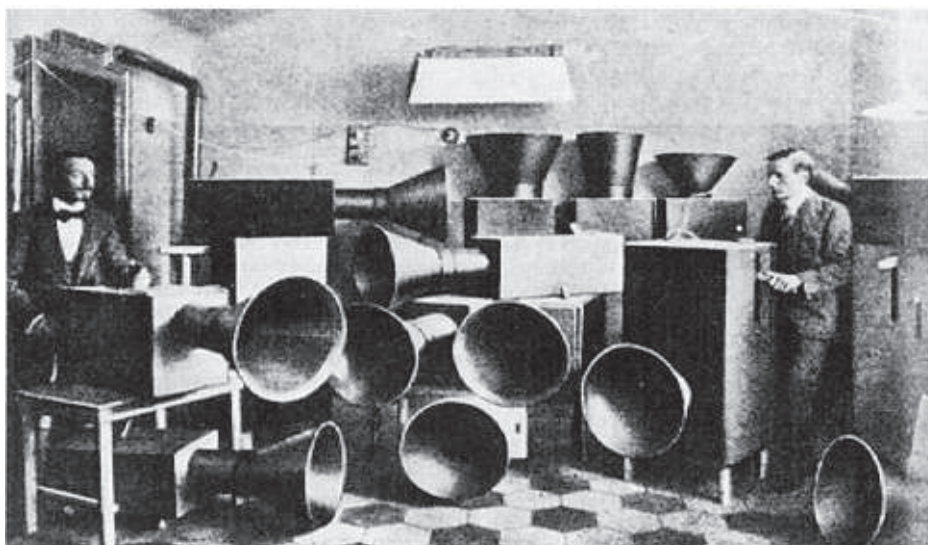
Zapisz nazwisko kompozytora oraz tytuł utworu, o którym mowa w cytowanej wypowiedzi Witolda Rudzińskiego.

Nazwisko kompozytora: .....

Tytuł utworu: .....

Zadanie 17. (0–1)

Fotografia zamieszczona poniżej przedstawia wykonanie utworu reprezentatywnego dla awangardowego kierunku w muzyce pierwszej połowy XX wieku – kierunku, który prowokacyjnie zrywał więzi z tradycją i promował „sztukę hałasu”.

Zapisz nazwę tego kierunku w muzyce.

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	14.1.	14.2.	15.	16.	17.
	Maks. liczba pkt	1	1	3	1	1
	Uzyskana liczba pkt					

Zadanie 18. (0–2) ♪

Cytowany fragment tekstu Bogumiły Miki dotyczy elementów konstrukcyjnych w *I Kwartecie smyczkowym* Henryka Mikołaja Góreckiego.

Ciekawa forma cytowania pojawia się w [...] *I Kwartecie smyczkowym* „*Już się zmierzcha*” z 1988 roku Góreckiego [...]. Kwartet już samym swym tytułem wskazuje na źródło inspiracji, którym jest jedna z najpiękniejszych pieśni Wacława z Szamotuł [...] o tytule *Modlitwa, gdy dzieci idą spać* [...]. Górecki użył głosu tenorowego pieśni Wacława z Szamotuł w formie kanonu. Technika kanoniczna wykorzystuje cztery postaci oryginalnej melodii [...].

Bogumiła Mika, *Cytaty w muzyce polskiej XX wieku. Konteksty, fakty, interpretacje*, Katowice – Kraków 2008.

Zapoznaj się z zapisem nutowym głosu tenorowego pieśni Wacława z Szamotuł (przykład 1.) oraz z zapisem nutowym początkowego fragmentu *Kwartetu* Góreckiego (przykład 2.). Zapisy nutowe obu przykładów znajdują się w dołączonych *Przykładach nutowych do wybranych zadań*.

Wymień instrument kwartetu, w którego partii melodia pieśni *Już się zmierzcha* występuje w postaci oryginalnej, oraz instrument, w którego partii melodia pieśni występuje w postaci raka.

1. Postać oryginalna – instrument: .....

2. Postać raka – instrument: .....

Zadanie 19. (0–1)

W 1957 roku na Broadwayu miała miejsce premiera musicalu, którego libretto było współczesną adaptacją szekspirowskiego dramatu *Romeo i Julia*. Spektakl odniósł ogromny sukces. Publiczność oczarowała oryginalna i nowoczesna choreografia Jerome’a Robbinsa oraz muzyka, w której spłotyły się melodie i rytmy różnych dźwiękowych kierunków i stylów. Ozdobą przedstawienia były piosenki, np. *Marija, Tonight, America*, które wkrótce zyskały rangę światowych przebojów.

Podaj tytuł opisanego powyżej musicalu oraz nazwisko jego kompozytora.

Tytuł musicalu: .....

Nazwisko kompozytora: .....

Zadanie 20. (0–1)

Poniżej przedstawiono karykatury trzech wybitnych polskich muzyków minionego i obecnego stulecia.

Pod każdą karykaturą wpisz imię i nazwisko artysty na niej przedstawionego.

Karykatura 1.

Karykatura 2.

Karykatura 3.

1. ....

2. ....

3. ....

Zadanie 21. (0–25)

Napisz wypracowanie na jeden z poniższych tematów.

Temat 1.

Scharakteryzuj gatunek koncertu instrumentalnego w epoce baroku. W swoich rozważaniach uwzględnij różne typy barokowych koncertów, ich budowę, dobór instrumentów oraz nazwiska kompozytorów i ich dzieła.

Temat 2.

W nawiązaniu do poniższej wypowiedzi polskiego muzykologa Bohdana Pocięja omów działalność szkół narodowych na podstawie dwóch wybranych ośrodków. W swojej pracy przedstaw twórców, ich dzieła, a także gatunki i formy charakterystyczne dla muzyki zaangażowanej narodowo.

W XIX wieku, w czasach muzycznego romantyzmu do głosu dochodzi [...] nowy wyznacznik i wyróżnik narodowościowy w muzyce: muzyka ludowa [...]. Stylizowane rytmy, motywy, zaśpiewy, melodie w szerokim sensie ludowe – świeckie i religijne, nierzadko stare, archaiczne – stają się najłatwiej uchwytnym i najlepiej rozpoznawalnym wykładnikiem „stylów narodowych”, muzycznej „polskości”, „niemieckości”, „włoskości”, „rosyjskości”.

Bohdan Pocięj, *W tygły narodów*, Wstęp do książki programowej V Festiwalu „Chopin i jego Europa”, sierpień 2009.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	18.	19.	20.	21.
	Maks. liczba pkt	2	1	1	25
	Uzyskana liczba pkt				

WYPRAWIANIE

na temat nr .....

Dotted lines for writing.

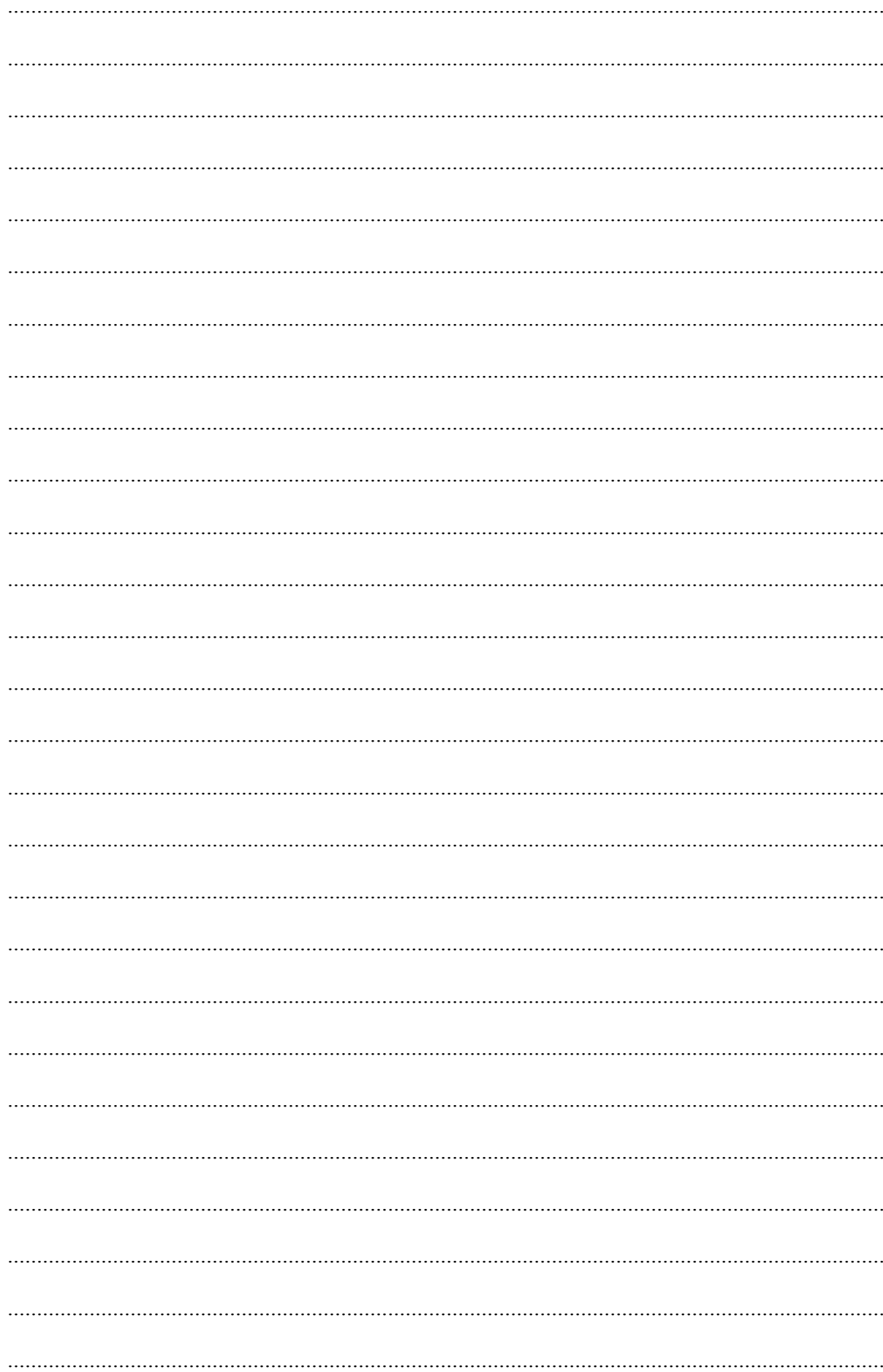
A series of horizontal dotted lines for writing, consisting of 26 lines spaced evenly down the page.

Dotted lines for writing.

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

A series of horizontal dashed lines spanning the width of the page, intended for writing or drawing.

A series of 25 horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for handwritten notes or answers.

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for writing or drawing.

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)